

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๔/๒๕๔๗

วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๗

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ยุบพรรคพลังเสรีธรรม

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องว่า

ข้อ ๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้จัดแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเสรีธรรม ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ซึ่งครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ในวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗

ข้อ ๒ พรรคพลังเสรีธรรมได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กล่าวคือ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจัดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาค ตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ดังนี้

๒.๑ การจัดตั้งสาขาพรรค ได้ดำเนินการแล้ว ดังนี้

๒.๑.๑ เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๖ ได้มีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๕๓ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลคำบ่อ อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๕ คน

๒.๑.๒ เมื่อวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๔๖ ได้มีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๔๘ หมู่ที่ ๓ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๕ คน

๒.๑.๓ เมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๔๗ ได้มีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๗๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลเต่างอย อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๑๐ คน

๒.๑.๔ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๔๗ ได้มีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๘๘/๕๕ ซอยอินทามระ ๑ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร มีคณะกรรมการสาขาพรรค จำนวน ๕ คน

๒.๑.๕ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองของพรรคพลังเสรีธรรมแล้ว ปรากฏว่า พรรคพลังเสรีธรรมไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามข้อบังคับพรรคพลังเสรีธรรม พ.ศ. ๒๕๔๖ ข้อ ๑๔ และข้อ ๕๖ จึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองที่ตั้งสาขาดังกล่าวข้างต้น

๒.๒ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบทะเบียนรับ - ส่งหนังสือของสำนักงานแล้วไม่ปรากฏรายงานการรับสมาชิกพรรคพลังเสรีธรรมตามมาตรา ๒๕ แต่อย่างใด

ข้อ ๓ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนด และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ข้อเท็จจริงนายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดทะเบียนแจ้งการจัดตั้งพรรคพลังเสรีธรรม เมื่อวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับจดทะเบียนแจ้งการจัดตั้ง คือภายในวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๔๗ พรรคพลังเสรีธรรมไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๕ จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคพลังเสรีธรรมตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังเสรีธรรมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

พิเคราะห์แล้วพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๒๕ “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดทะเบียนแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่ามิเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองใดแล้วให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าพรรคพลังเสรีธรรมได้จัดตั้งสาขาพรรคพลังเสรีธรรมขึ้น ๔ แห่ง คือ ลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๘๓ หมู่ที่ ๑๐ ตำบลคำบ่อ อำเภอวาริชภูมิ จังหวัดสกลนคร ลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๔๘ หมู่ที่ ๓ ตำบลเวียง อำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย ลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๒ หมู่ที่ ๒ ตำบลเต่างอย อำเภอเต่างอย จังหวัดสกลนคร ลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๘๘/๕๕ ซอยอินทามระ ๑ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการตั้งสาขาพรรคพลังเสรีธรรมเพียง ๓ ภาค เพราะลำดับที่ ๑ และที่ ๓ อยู่ในจังหวัดและภาคเดียวกัน คือ จังหวัดสกลนคร จึงไม่ครบ ๔ ภาค ไม่เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๒๘ เป็นเหตุให้ยุบพรรคตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคพลังเสรีธรรมตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุวิทย์ ธีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ